

Keuzedeel mbo

Standaard eind- en langspromen maken met conventionele houtbewerkingsmachines

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K1180

Penvoerder: Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving
Gevalideerd door: Sectorkamer Techniek en gebouwde omgeving
Op: 11-06-2020

1. Algemene informatie

D1: Standaard eind- en langsprofielen maken met conventionele houtbewerkingsmachines

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Relevantie van het keuzedeel

Er zijn nog timmerfabrikanten die de productievoering (nog) niet volledig automatisch hebben ingericht en deels voor bewerkingen van hout op de traditionele manier werken. Reden hiervoor kan zijn dat bijvoorbeeld bijzondere opdrachten (zoals enkelstuks productie, niet-standaard profileringen) beter en sneller uit te voeren zijn met conventionele houtbewerkingsmachines. De producten vereisen een niveau van vakvaardigheid dat niet meer in het kwalificatiedossier is beschreven. Daardoor is dit keuzedeel relevant voor de beginnend beroepsbeoefenaar die zich beter wil onderscheiden op de arbeidsmarkt.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel gaat over het frezen van standaard langsprofielen, sponningen, groeven en het slaan van standaard eindprofielen voor onderdelen van rechthoekige kozijnen, ramen en deuren en standaard trappen. Deze bewerkingen worden uitgevoerd met conventionele houtbewerkingsmachines zoals tafelfreesmachines en eindprofielermachines.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbreidend

2. Uitwerking

D1-K1: Maakt standaard eind- en langsprofielen met conventionele houtbewerkingsmachines

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar voert zijn werkzaamheden routinematig volgens standaardwerkwijzen uit. Vormgeving en aanpak van het maken van standaard eind- en langsprofielen met conventionele machines liggen vast in instructies en procedures. Complicerende factor is dat de kwaliteit van zijn werk (met name voor wat betreft afwijkingen in de maatvoering) vergelijkbaar moet zijn met die uit geautomatiseerde processen. De kans op fouten wordt beperkt door zelfcontroles en controles door de leidinggevende. Hij moet beschikken over vakkennis en vaardigheden voor het maken van standaard eind- en langsprofielen met conventionele houtbewerkingsmachines.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar voert het maken van standaard eind- en langsprofielen met conventionele houtbewerkingsmachines zelfstandig uit volgens ontvangen werkopdracht, instructie en tijdsplanning. Hij wordt bij zijn werkzaamheden aangestuurd door een ervaren collega of leidinggevende. Hij is verantwoordelijk voor het eindresultaat van zijn eigen takenpakket.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- bezit basiskennis van bewerkingsmethoden van hout en plaatmateriaal
- bezit basiskennis van de kwaliteitseisen van hout en plaatmateriaal
- bezit basiskennis van controlemethoden van de kwaliteit van hout en plaatmateriaal
- bezit basiskennis van geometrie bij houtverspaningstechnieken
- bezit basiskennis van hout en plaatmateriaal
- bezit basiskennis van conventionele houtbewerkingsmachines voor het veilig maken van standaard eind- en langsprofielen
- bezit basiskennis van houtverspaningstechnieken
- bezit basiskennis van onderhoudsmiddelen voor conventionele houtbewerkingsmachines voor het maken van standaard eind- en langsprofielen
- bezit basiskennis van productiegegevens voor de bewerking van hout en plaatmateriaal
- bezit basiskennis van productiemethoden van onderdelen of eindproducten van hout en plaatmateriaal
- bezit basiskennis van randapparatuur van conventionele houtbewerkingsmachines voor het veilig maken van standaard eind- en langsprofielen
- kan afmetingen voor onderdelen van hout en plaatmateriaal berekenen
- kan bedieningsinstructies van houtbewerkingsmachines lezen
- kan onderhoudsinstructies van houtbewerkingsmachines lezen
- kan hoeveelheden hout en plaatmateriaal berekenen
- kan procedures en voorschriften die gelden op een productieafdeling van een houtverwerkend bedrijf opvolgen
- kan samenwerken en overleggen met collega's en leidinggevende bij het machinaal houtbewerken
- kan vaktechnische informatie over machinaal houtbewerken en producten van hout verzamelen

D1-K1-W1: Machinale werkzaamheden voorbereiden

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar ontvangt van zijn leidinggevende de werkopdracht met aanvullende instructies voor het maken van standaard eind- en langsprofielen met conventionele houtbewerkingsmachines. Hij neemt de werkopdracht en productiegegevens door en interpreteert deze. Hij verzamelt, controleert en interpreteert alle beschikbare productie-informatie. Hij vertaalt de informatie naar productiegegevens, laat deze controleren door zijn leidinggevende en past foute productiegegevens aan. Hij selecteert, verzamelt en controleert het benodigde hout en plaatmateriaal. Vervolgens laadt hij het hout en plaatmateriaal op een intern transportmiddel en transporteert deze naar de werkplek. Bij onduidelijkheden overlegt hij met zijn leidinggevende.

Resultaat

Productiegegevens voor het maken van standaard eind- en langsprofielen met conventionele houtbewerkingsmachines zijn correct en gebruiksklaar. Hout en plaatmateriaal dat geschikt is voor de opdracht staat bij werkplek klaar voor verwerking.

D1-K1-W1: Machinale werkzaamheden voorbereiden

Gedrag

- Stemt tijdig af met zijn leidinggevende.
- Neemt de werkopdracht en de productiegegevens nauwkeurig door.
- Controleert de productiegegevens nauwkeurig op fouten.
- Stelt productiegegevens vakkundig en accuraat samen.
- Gebruikt hulpmiddelen voor de controle van het te verwerken hout effectief en efficiënt.
- Controleert het hout en plaatmateriaal op aantallen en (kwaliteits) eisen.
- Laadt en transporteert hout in logische verwerkingsvolgorde, accuraat, vakkundig en schadevrij.
- Werkt volgens instructies, voorschriften en regelgeving.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen, Kwaliteit leveren

D1-K1-W2: Snijgereedschappen aanbrengen en instellen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de gemonteerde snijgereedschappen en hulpmiddelen. Hij vervangt ongeschikte snijgereedschappen. Hij stelt de machines in om de gewenste bewerkingen voor het maken van standaard eind- en langprofielen uit te voeren. Vervolgens stelt hij de benodigde geleiders, beveiligingen, hulpstukken, doorvoerapparatuur en randapparatuur in. Hij voert ter controle van de instellingen een proefbewerking uit. Hij past zo nodig de snijsnelheid en doorvoersnelheid aan. Hij bepaalt de kwaliteit van de bewerking door het proefstuk visueel en met behulp van meetgereedschappen en kalibers te controleren. Als het proefstuk niet voldoet aan de eisen, stelt hij relevante instellingen bij. Als de instellingen goed zijn, stelt hij de snijsnelheid en doorvoersnelheid van de houtbewerkingsmachines en eventuele in- en doorvoerapparatuur in op productiesnelheid.

Resultaat

Snijgereedschappen van houtbewerkingsmachines zijn scherp en ingesteld om de gewenste proefbewerkingen aan hout en plaatmateriaal uit te voeren. De conventionele houtbewerkingsmachines zijn ingesteld om de gewenste bewerkingen uit te voeren.

Gedrag

- Werkt bij het aanbrengen en instellen van snijgereedschappen veilig, vakkundig en accuraat.
- Controleert snijgereedschappen en hulpmiddelen op voldoende scherpte en geschiktheid.
- Gebruikt de juiste gereedschappen en meetapparatuur voor het monteren en afstellen van snijgereedschappen.
- Voert proefbewerkingen en het bijstellen van machines en snijgereedschappen veilig, vakkundig en accuraat uit.
- Gebruikt houtbewerkingsmachines en meetapparatuur effectief en efficiënt.
- Stelt houtbewerkingsmachines vakkundig en accuraat in.
- Werkt volgens instructies, voorschriften en regelgeving.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W3: Bewerkingen uitvoeren met houtbewerkingsmachines

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar schrijft zo nodig de maat of vorm op het hout en plaatmateriaal af als de gewenste maatvoering niet op machines ingesteld kan worden. Hij bewerkt het hout en plaatmateriaal met houtbewerkingsmachines door het in en door de machines te voeren of door het materiaal op te spannen en te bewerken. Bewerkt hout en plaatmateriaal stapelt hij op. Steekproefsgewijs controleert hij de maatvoering en de bewerkingskwaliteit. Als de machinale bewerkingen zijn uitgevoerd, schakelt hij de houtbewerkingsmachines en eventuele randapparatuur uit en maakt deze schoon. Hij voert het restmateriaal en afval gescheiden af en maakt de werkplek schoon. Gebruikte gereedschappen en overige hulpmiddelen ruimt hij op.

Resultaat

Op conventionele houtbewerkingsmachines geproduceerde onderdelen van hout en plaatmateriaal die voldoen aan de gewenste eisen. Een opgeruimde werkplek met schoongemaakte machines.

Gedrag

- Schrijft maten op hout vakkundig en accuraat af.
- Voert machinale bewerkingen veilig, vakkundig en accuraat uit.
- Gebruikt houtbewerkingsmachines effectief en efficiënt.
- Zorgt bij machinale bewerkingen voor zo min mogelijk verspilling van hout.
- Werkt in het tempo dat nodig is om de planning te halen.
- Controleert vakkundig en accuraat of het bewerkte hout voldoet aan maatvoering en de kwaliteitsnorm.
- Doet er alles aan om het werk in één keer correct uit te voeren.
- Maakt houtbewerkingsmachines vakkundig en accuraat schoon.
- Ruimt werkplek netjes op.
- Bergt (snij)gereedschappen en (rest)materialen netjes en veilig op.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen